

602252919

הנחיות תכנון למרפאות שיניים בקהילה - מהדורה שלישית, ספטמבר 2021

סימוכין – הנחיות תכנון למרפאות שיניים בקהילה – מהדורה שנייה ספטמבר 2019 (סימוכין 443973118).
להלן ההנחיות בנושא שבנדון המעדכנות ומבטלות את ההנחיות שבסימוכין.

1.0 כללי

- 1.1 מטרה: קביעת הדרישות הבסיסיות של משרד הבריאות לתשתיות ומבנה של מרפאת שיניים בקהילה.
- 1.2 ההנחיות יחולו על מרפאות שיניים שיפתחו לשימוש הציבור לאחר מועד פרסומן.
- 1.3 לגבי מרפאות שיעברו שיפוץ ו/או תוספות בניה לאחר מועד פרסום ההנחיות, יחולו הדרישות בהתאמה לחלקים שעוברים שיפוץ.
- 1.4 הנחיות אלו מיועדות לשמש את מתכנני ומקימי התשתיות של מרפאות שיניים בקהילה, בכפוף לחוקים, תקנות, תקנים ודרישות הרשויות המוסמכות, התקפים באותה עת.
- 1.5 בנושא נגישות לאנשים עם מוגבלות, ההנחיות מתייחסות רק לדרישות לחדר טיפולים נגיש. בכל היתר, יש לעמוד בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות הרלוונטיות, התקפות, בהתאם לסוג הבניין וסוג השרות.
- 1.6 בנוסף לאמור בסעיף 1.3, בנושא הנגשת חדר טיפולים במקרה של שיפוץ מקום קיים, יש לפעול לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התאמות נגישות לשירותי בריאות קיימים ומקומות נתינתם התשע"ו 2016.
- 1.7 מרפאות שיניים בהן מבצעים סדציה לסוגיה ו/או הרדמה כללית חייבות לעמוד בדרישות נוספות המפורטות בחוזר חטיבת הרפואה [סדציה והרדמה כללית ברפואת שיניים](#)¹ המתעדכן מעת לעת, לרבות דרכי פינוי מטופלים בשכיבה בהתאם לסוג הסדציה. ההנחיות אינן מחליפות הוראות כל דין, כאמור בסעיף 1.4 לעיל.

2.0 במרפאת שיניים יהיו הפונקציות כדלהלן:

- 2.1 חדר טיפולים – לפחות אחד מחדרי הטיפולים יהיה נגיש לטיפול באנשים עם מוגבלות, חדר כאמור יתקיים גם כאשר המרפאה מכילה חדר אחד בלבד.
- 2.2 חדר ייעודי לניקוי וטיפול במכשירים.
- 2.3 אזור המתנה ושירותי משרד למטופלים.
- 2.4 תאי שירותים.
- 2.5 חדר מכונות.

3.0 שטחים ונתונים מינימליים

- 3.1 חדר טיפולים טיפוס
 - 3.1.1 שטח חדר טיפולים לא יפחת מ 10 מ"ר.
 - 3.1.2 רוחב החדר לא יפחת מ 2.60 מטר.
 - 3.1.3 ישמר מרחב תפקוד נקי ברוחב 60 ס"מ לפחות מכל צידי כיסא הטיפולים.
 - 3.1.4 גובה מינימלי נטו 2.50 מטר. הגובה ימדד מקו ריצוף קיים עד לתחתית תקרה תותבת (אם קיימת).
 - 3.1.5 על חדרי הטיפולים להיות מבודדים אקוסטית מהסביבה.
- 3.2 חדר טיפולים נגיש
 - 3.2.1 בחדר יתאפשר לאדם עם מוגבלות, לרבות אדם שמתנייע בכיסא גלגלים, לקבל את כל סוגי הטיפולים הניתנים במרפאה.

¹ עדכון קישור דצמבר 2023

- 3.2.2 בנוסף לדרישות בסעיף 3.1, תכנון החדר ואבזורו יאפשרו, את התנאים להלן:
- 3.2.2.1 יתאפשר לאדם עם מוגבלות שמתנייד בכיסא גלגלים להגיע עד לכיסא הטיפולים ולהיצמד אליו, באופן שמאפשר מעבר אליו.
- 3.2.2.2 כיסא הטיפולים יהיה כזה שניתן להביא את פניו לגובה של 45-50 ס"מ מפני הרצפה ויהיה ללא ידיה או לחלופין ידיה שניתנות להזזה.
- 3.2.2.3 במסלול התנועה מדלת הכניסה אל כיסא הטיפולים, ימצא שטח חופשי לסיבוב כיסא גלגלים בקוטר 150 ס"מ לפחות או במידות 170X130 ס"מ לפחות.
- 3.2.2.4 ימצא מקום להעמדת אמצעי עזר (כיסא גלגלים, הליכון וכו') או חיית שירות (כלב נחיה וכו') בזמן שהמטופל על כיסא הטיפולים, באופן שלא יפריע לפעילות.
- 3.3 כניסה ואזור המתנה:
- 3.3.1 שטח ההמתנה יחושב בהתאם לנפח הטיפול הניתן במרפאת שיניים ולסוג קהל הממתינים, כאשר לחדר טיפולים בודד שטח ההמתנה יהיה לפחות 6 מ"ר נטו ולכל חדר טיפולים נוסף יש להוסיף 3 מ"ר.
- 3.3.2 רוחב מינימלי 2.00 מטר.
- 3.3.3 במרפאה הנותנת שרות לילדים בהיקף של 50% לפחות מהמטופלים, שטח חדר המתנה לחדר טיפולים אחד יהיה לפחות 9 מ"ר, בשל ילדים נלווים והצורך בפינת משחקים. כמו כן, החדר ופריסת הצידוד בו יאפשרו הכנסת עגלת תינוק והעמדתה בחדר ללא הפרעה לנוכחים. לכל חדר טיפולים נוסף שטח ההמתנה יגדל בהתאם לסעיף 3.3.1
- 3.3.4 המתנה לאנשים עם מוגבלות – בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (כולל עמדת שירות נגישה).
- 3.4 תאי שירותים:
- 3.4.1 במרפאה או במרחק שלא יעלה על 75 מטר מדלת הכניסה הראשית למרפאה ובאותו מפלס, יותקנו שירותים לצוות ולקהל.
- 3.4.2 מספר התאים יחושב לפי צפי מבקרים בו זמנית, כאשר עד 15 איש במקביל, ניתן להסתפק בתא שירותים אחד, משותף לשני המינים.
- 3.4.3 תאים נגישים עבור אנשים עם מוגבלויות – בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
- 3.4.4 במרפאה של מעל 3 עמדות טיפול דנטליות, יוקצה תא שירותים נפרד לצוות.
- 3.5 חדר ניקוי וטיפול במכשירים:
- 3.5.1 שטח החדר לא יפחת מ 5 מ"ר נטו.
- 3.5.2 חדר ניקוי וטיפול במכשירים יתוכנן סמוך ככל האפשר לחדרי הטיפולים באזור שאינו נגיש לקהל.
- 3.5.3 החדר יהיה ייעודי לניקוי וטיפול מכשור רפואי בלבד. סידור החדר יאפשר עבודה במסלול חד כיווני ממלכך לנקי. בחדר תתקיים הפרדה בין אזור מלכך לאזור נקי. אזור מלכך יכלול כיור המיועד לניקוי מכשור במידות פנימיות מינימליות 40/60, משולב במשטח עבודה באורך 120 ס"מ לפחות ורוחב 60 ס"מ לפחות. אזור נקי יכלול משטח עבודה מחולק לשלושה – אזור לייבוש כלים, אזור לאריזת כלים ואוטוקלב, והמשטח יהיה באורך 120 ס"מ לפחות ורוחב 60 ס"מ לפחות.
- 3.5.4 רצוי שני משטחים נפרדים לאזור נקי ומלכך, במידה ויש משטח אחד נדרשת חציצה בין האזורים. במרפאות עם חמש עמדות טיפול ומעלה – שטח החדר לא יפחת מ 8 מ"ר נטו. סידור החדר יאפשר עבודה במסלול חד כיווני ממלכך לנקי, יתאים להיקף הפעילות ויכלול כיור לשטיפת ידיים במידות פנימיות מינימליות 35/45 (לדוגמה כיור חרס), בנפרד ממשטח העבודה.
- 3.5.5 אין למקם בחדר זה מדחס אוויר ו/או משאבת ואקום דנטליים.
- 3.6 חדר מכונות:
- 3.6.1 במידת האפשר יותקן מחוץ למבנה או בחדר נפרד ופונה לקיר חיצוני.
- 3.6.2 החדר חייב להיות מאוורר.
- 3.6.3 הצידוד יותקן כך שיניקת האוויר של המדחסים תמוקם במרחק של 3 מטר לפחות ממקורות פליטה של מערכות ואקום, פינוי גזי הרדמה, גזי פליטה של מכונות, צינורות אוורור של מערכות מי שופכין ומי דלוחין.

3.6.4 גלילי חמצן וניטרוס אוקסייד - ראה סעיף גזים רפואיים בהמשך.

4.0 הנחיות תכנון

4.1 פתחים

4.1.1 דלתות:

4.1.1.1 רוחב מעבר חופשי של פתח הכניסה הראשית למרפאה יהיה 90 ס"מ לפחות.

4.1.1.2 רוחב מעבר חופשי לחדר טיפולים טיפוסי יהיה 80 ס"מ לפחות.

4.1.1.3 רוחב מעבר חופשי לחדר טיפולים נגיש יהיה 90 ס"מ לפחות.

4.1.1.4 דלת חדר טיפולים – כאשר מתוכננת דלת כנף, הפתיחה תהיה פנימה.

4.1.2 חלונות:

4.1.2.1 בחדר טיפולים – במידה ומתוכנן חלון, יש להקפיד על מניעת סנוור ועל אמצעי האפלה והסתרה, לשמירה על צנעת הפרט.

4.1.2.2 חדר המתנה – מומלץ חלון לחזית חיצונית.

4.2 מערכות אלקטרו מכניות

4.2.1 חשמל, תאורה כללית ותקשורת:

4.2.1.1 תאורה כללית לא מסנוורת.

4.2.1.2 עוצמות התאורה לסוגיהן יקבעו לפי נוהל E01.

4.2.1.3 מערכות תאורת חירום בכל חדר.

4.2.1.4 שקעים בהתאם לצרכים, כאשר בכל קיר יהיה שקע שרות אחד לפחות.

4.2.1.5 שקעי תקשורת לפי הצורך.

4.2.1.6 בנוסף, מערכות החשמל יתאימו לדרישות נוהל E01, בדגש לסעיפים:

• 2.26 - 2.2 תעלות אספקה

• 2.31 - 2.3.3.4 רמות תאורה.

4.2.2 מיזוג אוויר

4.2.2.1 במרפאה תופעל מערכת מיזוג אוויר ובנוסף מערכת החלפת ואספקת אוויר צח, בהתאם להנחיות AC-O1 של משרד הבריאות. בדגש לסעיף 3.4 אספקת אוויר צח (8 החלפות אוויר לשעה מתוכן 2 החלפות אוויר צח, לגבי מרפאות שבהן מבצעים סדציה לסוגיה ו/או הרדמה כללית ראה סעיפים 5.1 ו- 6.3 בהתאמה).

4.2.2.2 השליטה על רמת המיזוג תהיה נפרדת בכל חדר.

4.2.3 גזים רפואיים:

4.2.3.1 מערכות הגזים הרפואיים, במידה ויש, יתאימו לדרישות נוהל G-01 בפרקים הרלוונטיים.

4.2.3.2 גלילי חמצן וניטרוס אוקסייד ימוקמו ויאובטחו כמפורט בנוהל G-01 בפרק הרלוונטי.

4.2.4 אינסטלציה סניטרית ומתקנים וכלים סניטריים:

4.2.4.1 מערכות אינסטלציה יבוצעו לפי נוהל W02. בדגש לפרק 2 אספקת מים.

4.2.4.2 כלים ומתקנים סניטריים:

בחדר טיפולים:

- משטח עבודה אחיד ורחיץ ללא חריצים או סדקים, מחומר קשיח ועמיד לניקוי, שאינו סופג (עדיפות לנירוסטה).
- כיור רפואי (ללא חור גלישה), לשטיפת ידיים בלבד.
- חיפוי קיר מאחורי הכיור בחומר עמיד למים.
- ברז מיקס (מים חמים וקרים), פתיחה אוטומטית או פתיחת מרפק (מומלץ ברז קיר).
- מתקן לסבון לרחצת ידיים (למילוי חד פעמי) מעל הכיור.

- מתקן לנייר לניגוב ידיים (שליפת נייר ללא מגע יד).

בחדר ניקוי וטיפול במכשירים:

- משטח עבודה אחיד ורחיץ כולל סינר היקפי אינטגרלי, ללא חריצים או סדקים, מחומר קשיח ועמיד לניקוי, שאינו סופג (עדיפות לנירוסטה).
- כיור רפואי (ללא חור גלישה) במידות מינימליות של 60/40, לשטיפת מכשירים.
- ברז מיקס (מים חמים וקרים), פתיחה אוטומטית או פתיחת מרפק (מומלץ ברז קיר).
- חיפוי קיר מאחורי הכיור בחומר עמיד למים.
- במרפאות עם חמש עמדות טיפול ומעלה: כיור נפרד להיגיינת ידיים במידות מינימום של 35/45 ס"מ ובעומק מינימום 15 ס"מ. בין פני השטח העליונים של הכיור ונקודת יציאת המים מהברז יהיה מרווח של 15 ס"מ לפחות.

4.2.5 גילוי וכיבוי אש:

4.2.5.1 על פי הוראות מכ"ר 550 העדכניות.

4.2.6 מיגון בפני קרינה:

4.2.6.1 מיגון הקירות, המחיצות, הדלתות והחלונות בחדר טיפולים יבוצע בהתאם לנהלי היחידה לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה, משרד הבריאות.

4.3 מקבעים, ציוד קבוע, ריהוט וציוד נייד

4.3.1 על פי [הנחיות בדבר ציוד דנטלי במרפאות שיניים](#) (מספר 1.2)² של האגף לבריאות השן, המתעדכנות מעת לעת

4.4 גמר

4.4.1 רצפה

4.4.1.1 ריצוף בחדר טיפולים וחדר ניקוי וטיפול במכשירים יהיה במשטח אחיד ורחיץ מחומר דוגמת לינולאום, גרניט פורצלן וכו'. אין להשתמש בפרקט לסוגיו ושטיחים.

4.4.2 קירות

4.4.2.1 גמר קירות חדר הטיפולים וחדר הניקוי וטיפול במכשירים יבוצע מחומר רחיץ.

4.4.2.2 מיגון בפני קרינה, ראה סעיף 4.2.6.

4.4.3 תקרה

4.4.3.1 תקרה ביניים אינה הכרחית.

5.0 מרפאות שיניים שבהן מבצעים טיפולי שיניים תחת סדציה נשאפת ו/או מתונה

נוסף לדרישות בסעיפים 1 – 4 לעיל יעמדו בדרישות המפורטות בחוזר חטיבת רפואה [סדציה והרדמה כללית ברפואת שיניים](#)³ המתעדכן מעת לעת לרבות:

5.1 **מיוזג אויר** - בהתאם להנחיות AC-O1 של משרד הבריאות. (10 החלפות אויר לשעה מתוכן 2 החלפות אויר צח).

5.2 סדציה מתונה - **מערכות אלקטרומכניות- חשמל** - במידה ודרך הפינוי של המטופל כולל שימוש במעלית יש צורך במקור אספקת חשמל חלופי עבודה. (גודל תא מעלית בהתאם למפורט בחוזר [סדציה והרדמה כללית ברפואת שיניים](#))⁴

² עדכון קישור דצמבר 2023

³ עדכון קישור דצמבר 2023

⁴ עדכון קישור דצמבר 2023

6.0 מרפאות שיניים שבהן מבצעים טיפולי שיניים תחת הרדמה כללית/סדציה עמוקה

יעמדו בדרישות המפורטות בסעיפים 1 – 4 בכפוף לשינויים המפורטים להלן ובדרישות נוספות המפורטות בחוזר חטיבת הרפואה סדציה והרדמה כללית ברפואת שיניים⁵ המתעדכן מעת לעת לרבות:

- 6.1 שטחים ונתונים מינימליים:
שטח חדר טיפולים לא יפחת מ 15 מ"ר.
- 6.2 מערכות אלקטרומכניות: חשמל - בחדר טיפולים:
 - 6.2.1 תאורה משני מעגלים
 - 6.2.2 אספקה משני קווי זינה
 - 6.2.3 זינה צפה – שנאי מבדל
 - 6.2.4 בתי תקע משתי זינות צפות – 2 שנאי מבדל
 - 6.2.5 מוליכי הארקה
 - 6.2.6 השוואת פוטנציאלים מקומית נוספת PA חלקית
 - 6.2.7 מחברי PA
 - 6.2.8 הגבלת הפרשי מתחים
 - 6.2.9 מניעת הפרעות אלקטרומגנטיות בקרבת המטופל
 - 6.2.10 הזנה חלופית תוך 15 שניות למנורת ניתוח, מכונת הרדמה, מוניטור ויוניט דנטלי
 - 6.2.11 הזנה חלופית נוספת בתוך 0.5 שניות למנורת ניתוח, מכונת הרדמה, מוניטור ויוניט דנטלי
 - 6.2.12 ריצוף אנטי סטטי
- 6.3 במידה ודרך הפינוי של המטופל כולל שימוש במעלית יש צורך במקור אספקת חשמל חלופי עבורה. (גודל תא מעלית בהתאם למפורט בחוזר סדציה והרדמה כללית ברפואת שיניים⁶).
- 6.4 **מיזוג אוויר** - בהתאם להנחיות AC-O1 של משרד הבריאות. (10 החלפות אוויר לשעה מתוכן 2 החלפות אוויר צח).
- 6.5 **חדר התאוששות** – במידה ומתוכנן חדר התאוששות, החדר יתוכנן בהתאם להנחיות תכנון לחדר התאוששות. ניתן לקבל ממנהל התכנון plan.mad@MOH.GOV.IL הנחיות עדכניות בנידון.

7.0 נספחים:

- 7.1 נהלים שהוזכרו לעיל ונהלים רלוונטיים נוספים באתר משרד הבריאות:
 - 7.1.1 בריאות השן – חקיקה וחוזרים ונהלים בבריאות השן⁷
 - 7.1.2 מינהל תכנון – הנחיות תכנון ותחזוקת מערכות אלקטרומכניות⁸
 - 7.1.3 היחידה לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה⁹

⁵ עדכון קישור דצמבר 2023

⁶ עדכון קישור דצמבר 2023

⁷ עדכון קישור דצמבר 2023

⁸ עדכון קישור דצמבר 2023

⁹ עדכון קישור דצמבר 2023